

Ergen yaş grubunda ruh sağlığı hizmetlerinin planlanması: Eğitim araştırma hastanesi çocuk ve ergen psikiyatrisi polikliniğinin bir yıllık bulgularına dayalı gözlem ve öneriler**(A mental health service planning for adolescence-aged group: observations and recommendations based on a training and research hospital's one-year experience)****Özden Şükran ÜNERİ,¹ Gülser DİNÇ,² Zeynep GÖKER,² Esra GÜNEY³**

Sayın editör,

Ülkemizde ruh sağlığı ile ilgili politikalar oluşturulurken ergen yaş grubu için ayrı, yapılandırılmış çalışmaların azlığı dikkat çekmektedir. Oysa ruh sağlığı alanında çalışan profesyonellerin yakından bildiği gibi, ergenlik dönemi kendine özgü sorunları ve birçok psikiyatrik hastalığın erken belirtilerinin görüldüğü, koruyucu ruh sağlığı hizmetleri iyi uygulandığında yüz güldürücü sonuçların kolayca alınabildiği bir yaşam dönemidir. Bu alanda yapılacak çalışmalar için önce ergen yaş grubundaki olguların çocuk ve ergen psikiyatrisi polikliniklerinde hangi bozukluklarla izlendiklerinin ve tedavi edildiklerinin belirlenmesi gerekmektedir. Türkiye'de, yalnız ergen yaş grubunda ruhsal bozukluk tanı dağılımının incelendiği az sayıda çalışma vardır.¹⁻³ Kliniğimize Mayıs 2012-Mayıs 2013 tarihleri arasında bir yıllık sürede yapılan başvurular, yineleyen görüşmeler çıkartılarak, incelendiğinde 12-19 yaş arasında 3431 ergenin bu zaman aralığında başvuruda bulunduğu saptanmıştır. Hastanemiz çocuk ve ergen psikiyatrisi polikliniğine toplam başvuru sayısı (s=25.013) dikkate alındığında, ergen olgular tüm olguların % 7,3'ünü oluşturmaktadır. Örneklemin yaş ortalaması 14.1±1.78 olarak saptanmış, olguların %54.8'inin (s=1879) erkek olduğu belirlenmiştir. Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı'na (DSM-IV) göre tanı dağılımı değerlendirildiğinde olguların %25.2'sinde (s=864) anksiyete bozuklukları, %22.8'sinde (s=782) yıkıcı davranım bozuklukları, %21.5'inde (s=736) zeka geriliği, %9.6'sında (s=330) duygudurum bozuklukları, %7.3'ünde (s=250) özel öğrenme

güçlüğü, %5.9'unda (s=203) uyum bozuklukları, %4.2'sinde (s=145) diğer psikiyatrik bozukluklar saptanmış; %3.5'ine (s=121) ise DSM-IV tanı sınıflamasına göre tanı konmadığı belirlenmiştir.⁴ Literatür incelendiğinde, Türkiye'de yapılan benzer üç çalışmaya ulaşılabilmiştir. Bu çalışmaların üçü de üniversite hastaneleri çocuk ve ergen psikiyatrisi kliniklerinde yapılmıştır. Bu çalışmalarda, zeka geriliği yaygınlığı dışında, en sık rastlanılan ruhsal bozukluklar sıralaması sonuçlarımızla benzerdir. Bulgularımızda zeka geriliğinin yüksek saptanması, hastanemizin Sağlık Bakanlığı bünyesinde, Ankara ilindeki kapsamlı tıbbi incelemenin yapıldığı iki büyük çocuk hastanesinden biri olması ve sağlık kurulu raporlarında hakem hastane olarak hizmet vermesiyle ilişkilendirilmiştir.

Bilindiği kadarıyla, Türkiye'de ergen yaş grubu için ayrı poliklinik hizmeti veren ruh sağlığı birimlerinin sayısı azdır. Türkiye'deki genç nüfusu düşünüldüğünde, yeni ergen ruh sağlığı poliklinik hizmet birimlerine gereksinim olduğu açıktır. Bulgularımızın ergen yaş grubuna yönelik ruh sağlığı poliklinik hizmetlerinde yapılacak düzenlemeler açısından önemli olduğu düşünülmüştür. Sık görülen tanı grupları arasında yer alan anksiyete bozuklukları ve yıkıcı davranım bozukluklarına yönelik koruyucu ruh sağlığı hizmetlerinin neler olması gerektiği, ergen yaş grubundaki zeka geriliği olgularının sağlık hizmetlerinden nasıl daha eşit yararlanabilecekleri ile ilgili çalışma grupları oluşturularak yapılacak değerlendirmeler ergen ruh sağlığı hizmetlerinin düzenlenebilmesi açısından yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

1. Akdemir D, Çuhadaroglu Çetin F. Çocuk ve ergen psikiyatrisi bölümüne başvuran ergenlerin klinik özellikleri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi* 2008; 15(1):5-13.
2. Çelik G, Tahiroğlu A, Avcı A, Seydaoğlu G. Çocuk ve ergen ruh sağlığı kliniğine başvuran ergen hastaların özellikleri. *New/Yeni Symposium Journal* 2009; 47(13): 142-146.
3. Görker I, Korkmazlar Ü, Durukan M, Aydoğdu A. Çocuk ve Ergen Psikiyatri Kliniğine Başvuran Ergenlerde Belirti ve Tanı Dağılımı. *Klinik Psikiyatri* 2004; 7:103-110.
4. Dinç G, Göker Z, Güney E, Üneri ÖŞ. The distribution of diagnosis of adolescents admitting a child and adolescent psychiatry outpatient clinic. *Regional Conference of the International Society for Adolescent Psychiatry and Psychology (ISAPP), (21-24 Kasım 2013), Tam Metin Kitabı, 2013, s.72, Ankara, Turkey.*

¹ Doç.Dr., ² Uzm.Dr., Sağlık Bakanlığı Ankara Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hematoloji-Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Psikiyatrisi Kliniği, Ankara

³ Yrd.Doç.Dr., Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Anabilim Dalı, 06500, Beşevler, Ankara
E-mail: ozdenuneri@yahoo.com